

5.4.4 När ett lagstiftningsförslag som har lagts fram av Europeiska kommissionen, som är den institution som har initiativrätt och fungerar som allmänintressets väktare, inte antas, måste rådet förklara och motivera för medborgarna varför lagstiftningsförslaget har blockerats.

5.5 En enhetlig och trovärdig information

5.5.1 Kommittén uppmanar medlemsstaterna att utveckla riktade och bestående informationskampanjer om den europeiska integrationsprocessens resultat och mervärde och att införa ämnet "europeisk samhällskunskap" redan i de lägre klasserna i grundskolan. För att denna information skall vara trovärdig och inte kunna betraktas som propaganda måste den förankras i nätverken för det civila samhällets organisationer i syfte att rent konkret diskutera innehållet i politiken. Europeiska kommissionen spelar även en avgörande roll för att garantera att samstämmighet råder mellan olika europeiska åtgärder för informations spridning. I detta sammanhang bör kommissionen inta en aktivare roll för att försvara EU:s politik och mekanismer och inte nöja sig med en neutral inställning.

Bryssel den 17 maj 2006

6. Att verka för upprättandet av en ny pakt mellan EU och dess medborgare

6.1 Genom att underteckna och ratificera EU-fördragen har samtliga medlemsstater frivilligt åtagit sig att verka för en integrationsprocess som har sin grund i en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken.

6.2 Perioden för eftertanke bör inte endast göra det möjligt att finna en lösning på det nuvarande låsta institutionella läget, utan den bör även och framför allt utnyttjas till att verka för en ny konsensus om integrationens mål och om framväxten av ett realistiskt men ambitiöst politiskt projekt som gör det möjligt för medborgarna att se framför sig ett Europa som inte bara erbjuder dem fred utan också större välbefinnande och mer demokrati. För att man skall kunna övervinna den identitetskris som i dag genomsyrar Europa krävs att ny trovärdighet injuts i det europeiska projektet och att integrationsprocessen ges ny legitimitet.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Anne-Marie SIGMUND

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik"

KOM(2006) 32 slutlig – 2006/0010 (CNS)

(2006/C 195/18)

Den 10 februari 2006 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda yttrande.

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 3 maj 2006. Föredragande var Wolfgang Greif.

Vid sin 427:e plenarsession den 17–18 maj 2006 (sammanträdet den 17 maj 2006) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 91 röster för och 1 nedlagd röst:

1. Sammanfattning av kommissionsdokumentet

1.1 I början av 2006 lade kommissionen fram ett förslag till rådets beslut om riktlinjer för sysselsättningspolitiska åtgärder i medlemsstaterna under 2006.

Här föreslås att de riktlinjer för åren 2005-2008 som beslutades år 2005 skall bibehållas i oförändrad form, och medlemsstaterna rekommenderas att fortsätta med sin arbetsmarknads- och sysselsättningspolitik i enlighet med de prioriteringar som fastställdes i de förra riktlinjerna.

1.2 I och med detta beslut följer kommissionen den nya kretsloppsformade styrmodellen enligt Lissabonstrategins reform: De sysselsättningspolitiska riktlinjer som beslutats i ett integrerat paket med grunddragen för den ekonomiska politiken skall i huvudsak bara omarbetas i sin helhet vart tredje år.

1.3 därmed avstod medlemsstaterna i rådet för år 2006 från möjligheten att göra anpassningar under de mellanliggande åren.

Detta beslut från kommissionens sida föregicks av en utvärdering i dess årliga framstegsrapport och i den gemensamma sysselsättningsrapporten av medlemsstaternas nationella reformprogram som lades fram under hösten 2005.

2. Kommitténs kommentarer

2.1 Redan i yttrandet om de beslutade riktlinjerna för 2005–2008⁽¹⁾ välkomnade EESK detta nya integrerade grepp, liksom den fleråriga cykeln, men noterade bland annat

- att det finns en diskrepans i några avseenden mellan grunddragen i den ekonomiska politiken och de sysselsättningspolitiska riktlinjerna,
- att ett lyckat genomförande bland annat är avhängigt av att medlemsstaterna tar sina förpliktelser på allvar och faktiskt genomför de överenskomna prioriteringarna på nationell nivå,
- att man i detta sammanhang verkligen måste se till att parlamenten, arbetsmarknadsparterna och det civila samhället får medverka i samtliga faser av den sysselsättningspolitiska samordningen.

2.2 Dessutom konstaterade kommittén att det fanns behov av en anpassning av särskilt följande prioriteringar när riktlinjerna för 2005–2008 utarbetades:

- De politiska satsningarna på att främja ungdomars inträde på arbetsmarknaden med målsättningen att framför allt skaffa dem en första anställning som även har framtidsperspektiv.
- Åtgärderna under övergången till den kunskapsbaserade ekonomin, särskilt med avseende på förbättrad arbetsplatskvalitet och höjd arbetsproduktivitet.
- Frågorna om jämställdhet på arbetsmarknaden, och i detta sammanhang också åtgärderna för att göra det lättare att förena yrkesliv och familjeliv.
- Beträffande den utmaning som det innebär att den arbetsföra befolkningen åldras.
- I fråga om den nödvändiga förstärkningen av kampen mot diskriminering på arbetsmarknaden på grund av ålder, funktionshinder eller etnisk bakgrund.

2.3 EESK ansluter sig till bedömningen i *Cambridge Review Reports* om översynen av de enskilda staternas politik under de sysselsättningspolitiska avsnitten i de nationella handlingsplanerna för 2005. Där drar man på kommissionens uppdrag slutsatsen att man just i fråga om dessa i punkt 2.2 angivna övergripande frågor visserligen tar upp enskilda åtgärder, men att de totalt sett inte prioriteras högt nog av många medlemsstater.

Med hänsyn till att arbetsmarknadsläget knappast förbättrats i många medlemsstater och att det fortfarande brister i det nationella genomförandet på dessa områden, hade det enligt EESK:s uppfattning varit mer ändamålsenligt om man i de årliga rekommendationerna till medlemsstaterna hade lagt särskild vikt vid dessa punkter och eventuellt hade gjort de nödvändiga anpassningarna av de fleråriga riktlinjerna.

⁽¹⁾ EESK:s yttrande av den 31 maj 2005 om "Förslag till rådets beslut om 'Riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik (i enlighet med artikel 128 i EG-fördraget)'" (EUT C 286, 17.11.2005).

2.4 Detta gäller särskilt med tanke på att det till stora delar saknas uttryckliga och bindande sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitiska mål på europeisk nivå.

- I och med att vissa uttryckliga och kvantifierbara mål försvagades till referensvärden blev tendensen att man avlägsnade sig från det tidigare angreppssättet inom den europeiska sysselsättningsstrategin när beslutet fattades om riktlinjerna för 2005–2008, ett angreppssätt som innebar att medlemsstaterna fick en klar och tydlig ram med entydiga förpliktelser.
- Dessutom bör varje medlemsstat, efter att ha samrått med det nationella parlamentet och arbetsmarknadsparterna, ställa upp egna mål för genomförande av riktlinjerna på nationell nivå inom ramen för de nationella reformprogram som skall upprättas.

2.5 Redan för ett år sedan noterade kommittén att detta kan leda till fortsatt försvagning av kraven när de prioriteringar som avtalats på EU-nivå skall omsättas på nationsplanet: Medlemsstaternas sysselsättningspolitiska riktlinjer kan då inte längre mätas i samma utsträckning som tidigare mot konkreta och även kvantifierbara europeiska mål.

Dessa farhågor – särskilt i fråga om tendensen till att de bindande målen blir färre – bekräftas i stor utsträckning ett år senare, vilket visar sig vid en första genomgång av sysselsättningsdelen i de nationella reformplaner som lagts fram av medlemsstaterna. Det har redan konstaterats på flera håll att många av de nationella reformprogram som skickats till kommissionen inte är särskilt ambitiösa när det gäller sysselsättningspolitiken, särskilt i fråga om respekten för arbetstagnans rättigheter och skyldigheter:

- Dels presenterar man i många fall – liksom tidigare år – löpande åtgärder som i vilket fall som helst stod på den nationella regeringens dagordning.
- Dels saknas det konkreta uppgifter i många nationella reformplaner om när, hur och av vem de skall realiseras.

Ett viss mått av flexibilitet i genomförandet av riktlinjerna är i princip rimligt med tanke på de fortfarande skiftande arbetsmarknadspolitiska strukturer och problem som finns i medlemsstaterna. Så länge de förutsättningar som nämns under punkt 2.4 föreligger bör man absolut undvika att försvaga målen i den förnyade Lissabonstrategin genom att ha en alltför låg konkretiseringsgrad.

2.6 EESK förespråkar verksamma åtgärder för att förbättra de nationella programmens kvalitet i framtiden, så att de innefattar mer bindande åtaganden med avseende på tidsgränser och, ansvar samt i möjligaste mån motsvarande finansiella villkor.

I de nationella reformplanerna finns i allmänhet nationella värden enbart för de överordnade sysselsättningsmålen från Lissabon (total sysselsättning, kvinnor, äldre). EESK rekommenderar fler konkreta mål, exempelvis i kampen mot ungdomsarbetslösheten, i satsningarna på jämställdhet och det livslånga

lärandet, i fråga om stödsatser för funktionshindrade ⁽²⁾ och när det gäller utvidgning av barnomsorgsinrättningar och resurserna för en aktiv arbetsmarknadspolitik. Här är det bara några få medlemsstater som har lagt fram mer ambitiösa förslag.

Det bör mot denna bakgrund göras allvarliga ansträngningar att än en gång överväga och fastställa europeiska mål

2.7 EESK har också redan påpekat att en avgörande nyckel för att de nationella reformplanerna skall lyckas är att de berörda aktörerna i samhället – särskilt arbetsmarknadsparterna – engageras i så hög grad som möjligt i processens alla faser.

I detta sammanhang beklagar kommittén att det i många fall inte har hållits det nödvändiga samrådet med arbetsmarknadsparterna eller någon egentlig debatt med det civila samhället när de nationella handlingsplanerna utarbetades. Detta gäller inte minst på grund av den mycket knappa tidsramen för att utarbeta reformplanerna. Detta sägs även i sysselsättningskommitténs *Cambridge Review Report* i en analys av länderrapporterna.

En sådan medverkan av samtliga berörda samhällsaktörer är enligt EESK en förutsättning för att exempelvis via arbetsmarknadspolitik skapa samstämmighet mellan flexibiliteten på arbetsmarknaden och långtgående garantier för sysselsättningsförhållandena.

För EESK är förhållandet att det civila samhället inte getts möjligheter att delta också ett av skälen till att de flesta medlemsstater gjort för få ansträngningar att integrera pelaren "social trygghet".

2.8 I sammanhanget skall det också sägas att de flesta reformplaner bara i otillräcklig omfattning tar hänsyn till att det krävs efterfrågeorienterade åtgärder för att få fart på tillväxt och sysselsättning, vid sidan av strukturella reformer på arbetsmarknaden. I detta sammanhang har kommittén på senare tid upprepade gånger hävdad att det krävs en sund makroekonomisk inramning på europeisk nivå.

Ett märkbart förbättrat sysselsättningspolitiskt läge kan i många medlemsstater bara uppnås med en ihållande konjunkturuppgång. Det måste skapas motsvarande ramvillkor som främjar både den externa och den interna efterfrågan för att potentialen för tillväxt och full sysselsättning skall kunna utnyttjas till fullo.

Bryssel den 17 maj 2006

Det är bara ett fåtal medlemsstater som lägger tillräcklig tonvikt vid stimulans av ekonomin i sina reformprogram.

2.9 EESK har för övrigt konstaterat vid många tillfällen att sysselsättningspolitiska satsningar inte kan lyckas utan rimliga finansiella resurser på nationell och europeisk nivå. Motsvarande prioriteringar måste följaktligen vägas in i budgetplaneringen. Även här konstaterar *Cambridge Review* att det i de flesta medlemsstater finns en klyfta mellan förslagen om arbetsmarknadspolitiska initiativ och bristande budgettäckning.

Budgetutrymmet för motsvarande investeringar i infrastruktur i medlemsstaterna måste exempelvis utökas. De nationella reformprogrammen bör i möjligaste mån läggas upp så att de bildar ett samordnat konjunkturstimulerande program för hela Europa. En viktig utgångspunkt för detta är också de offentliga investeringarna. I detta sammanhang måste man avstå från den kraftiga nedskärningen av de medel som planerades för TEN-projekt i den kommande EU-budgeten, och i stället göra omfördelningar.

EESK vill att hänsyn skall tas till dessa och även andra inskränkningar som hämmar tillväxt och sysselsättning, i den konkreta utformningen av budgetplanen för 2007–2013.

3. Uppföljning

3.1 EESK uppmanar berörda parter att i rimlig utsträckning ta hänsyn till principen om deltagardemokrati när de nationella reformplanerna genomförs, men också när de sysselsättningspolitiska riktlinjerna behandlas under de närmaste åren. Framtiden i fråga om den sysselsättningspolitiska pelaren i Lissabonprocessen, som det finns ett akut behov av, kommer att vara avhängiga av detta i helt avgörande mån.

3.2 EESK upprepar i detta sammanhang sitt erbjudande om att tillsammans med de nationella ekonomiska och sociala råden och liknande organisationer spela en aktiv roll i framtiden, framför allt när det gäller bevakningen av att medlemsstaterna tillämpa riktlinjerna effektivt.

3.3 När det gäller de nödvändiga anpassningarna av riktlinjerna under kommande år överväger kommittén att ta ställning i ett särskilt initiativyttrande.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Anne-Marie SIGMUND

⁽²⁾ EESK:s yttrande av den 20 april 2006 om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Funktionshindrade personers situation i den utvidgade Europeiska unionen: den europeiska handlingsplanen 2006–2007" (föredragande: Tatjana Greif).